EUROOPAN UNIONIN VIRKAMIESTUOMIOISTUIMEN tuomio (täysistunto)

5 päivänä toukokuuta 2010 *

Henkilöstö — Virkamiehet — Ylennys — Vuoden 2007 ylennyskierros — Oikeussuojan tarve — Ylennyspäätös — Ylennettyjen virkamiesten luettelo — Ansioiden vertailu — Tehtävien tason vastuullisuutta koskeva peruste — Vaatimus ylennyspäätösten kumoamiseksi — Intressivertailu

Asiassa F-53/08,

jossa on kyse EY 236 ja EA 152 artiklaan perustuvasta kanteesta,

Vincent Bouillez, Euroopan unionin neuvoston virkamies, kotipaikka Overijse (Belgia),

Kris Van Neyghem, Euroopan unionin neuvoston virkamies, kotipaikka Tirlemont (Belgia) ja

Ingeborg Wagner-Leclercq, Euroopan unionin neuvoston virkamies, kotipaikka Edegem (Belgia),

edustajinaan asianajajat S. Orlandi, A. Coolen, J.-N. Louis ja É. Marchal,

kantajina,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Bauer ja I. Šulce,

vastaajana,

jota tukevat

Euroopan unionin neuvoston virkamiehet **Eliza Niniou**, kotipaikka Schaerbeek (Belgia) ja **Maria-Béatrice Postiglione Branco**, kotipaikka Kraainem (Belgia), edustajinaan aluksi asianajajat T. Bontinck ja S. Woog, sittemmin asianajajat T. Bontinck ja S. Greco,

ja

Euroopan unionin neuvoston virkamiehet **Maria De Jesus Cabrita** ja **Marie-Ranska Liegard**, kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajanaan aluksi asianajaja N. Lhoëst, sittemmin asianajajat N. Lhoëst ja L. Delhaye,

väliintulijoina,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

VIRKAMIESTUOMIOISTUIN (täysistunto),

toimien kokoonpanossa: presidentti P. Mahoney, jaostojen puheenjohtajat H. Tagaras ja S. Gervasoni (esittelevä tuomari) sekä tuomarit H. Kreppel ja S. Van Raepenbusch,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Schiano,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.12.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan unionin neuvoston virkamiehet Vincent Bouillez ja Kris Van Neyghem sekä Ingeborg Wagner-Leclercq nostivat virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 28.5.2008 faksitse toimittamallaan kannekirjelmällä (alkuperäinen saapui 3.6.2008) nyt käsiteltävän kanteen, jossa vaaditaan kumoamaan yhtäältä päätökset, joilla nimittävä viranomainen jätti heidät ylentämättä palkkaluokkaan AST 7 vuoden 2007 ylennyskierroksella, ja toisaalta tarvittavin osin päätökset, joilla tähän palkkaluokkaan ylennettiin kyseisellä ylennyskierroksella virkamiehet, jotka ovat hoitaneet alemman vastuutason tehtäviä kuin kantajat ja joiden nimet sisältyvät henkilöstötiedotteessa nro 136/07 16.7.2007 julkaistuun ylennettyjen virkamiesten luetteloon.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 45 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Ylennyksestä päättää nimittävä viranomainen 6 artiklan 2 kohdan huomioon ottaen. Virkamies ylennetään nimityksellä lähinnä ylempään palkkaluokkaan siinä tehtäväryhmässä, johon hän kuuluu. Ylennettävät on valittava vähintään kaksi vuotta palkkaluokassaan palvelleiden virkamiesten joukosta, ja ylennyksen on perustuttava ylennyskelpoisten virkamiesten ansioiden vertailuun. Ansioita verratessaan nimittävä viranomainen ottaa erityisesti huomioon virkamiehistä tehdyt arvioinnit, virkamiesten tehtäviensä hoitamisessa käyttämät muut kielet kuin ne, joiden perusteellinen taito on osoitettu 28 artiklan f alakohdan mukaisesti, sekä soveltuvin osin virkamiesten hoitamien vastuullisten tehtävien tason.”

3 Henkilöstösääntöjen liitteessä XIII oleva 10 artikla on sanamuodoltaan seuraava:

”1. Ennen 1 päivää toukokuuta 2004 ura-alueella C tai D palveluksessa olevien virkamiesten uralla eteneminen voi 1 päivästä toukokuuta 2006 alkaen tapahtua seuraavasti:

a) entisellä ura-alueella C palkkaluokkaan AST 7 asti

b) entisellä ura-alueella D palkkaluokkaan AST 5 asti.

– –

3. Virkamiehet, joihin sovelletaan 1 kohdan säännöksiä, voivat siirtyä hallintoavustajien tehtäväryhmään rajoituksetta sen jälkeen, kun he ovat läpäisseet avoimen kilpailun, taikka todistusmenettelyllä. Todistusmenettelyjen on perustuttava virkamiesten virkaikään, kokemukseen, ansioihin ja koulutuksen tasoon sekä [siihen,] miten AST-tehtäväryhmässä on virkoja käytettävissä. Virkamiesten ehdokkuuden todistusta varten tutkii sekakomitea. Toimielimet antavat kyseisen

menettelyn soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt ennen 1 päivää toukokuuta 2004. Toimielimet antavat tarvittaessa erityissäännöksiä ottaakseen huomioon sellaisen siirtymisen yhdeltä ura-alueelta toiselle, joka muuttaa sovellettavia ylennettävien määriä.

– –”

4 Todistusmenettelyn soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 2.12.2004 tehdyn neuvoston päätöksen 7 artiklan 1 kohdassa (jäljempänä 2.12.2004 tehty päätös) säädetään seuraavaa:

”– – Todistusmenettelyn läpäisseet virkamiehet siirtyvät hallintoavustajien tehtäväryhmään ilman urakehityksen rajoituksia.

Näiden virkamiesten uralla eteneminen edellyttää, että he ovat tosiasiallisesti hoitaneet hallintoavustajan tehtävää ilman urakehityksen rajoituksia, sellaisena kuin se on yksilöity.”

Asian taustalla olevat tosiseikat

5 Kantajat ovat neuvoston palvelukseen ennen 1.5.2004 tulleita virkamiehiä ja kuuluivat aiempaan ura-alueeseen B. Heidät uudelleensijoitettiin 1.5.2004 voimaan tulleiden henkilöstösääntöjen muutosten seurauksena tehtäväryhmään AST 1.5.2006 alkavin vaikutuksin, ja heillä on täysi oikeus uralla etenemiseen rajoituksetta tässä tehtäväryhmässä.

6 Bouillez on vastuussa neuvoston pääsihteeristön yksiköiden käyttämien rakennusten yleisestä kunnossapidosta. ”Gérance technique et aménagement”-yksikön (tekninen johto ja suunnittelu) ”entretien général” -jaoston (yleinen kunnossapito) päällikkönä hän johtaa kuusihenkistä ryhmää. Hänen ajanjaksoa 1.1.2005–30.6.2006 koskevasta arviointikertomuksestaan ilmenee, että hänellä on hallintovirkamiehen tehtävien hoitamisessa vaadittavia ominaisuuksia.

7 Van Neyghem on neuvoston pääsihteeristön liikennekoordinaattori (coordinateur mobilité), jonka tehtävä liittyy yrityksen pakollisen liikennesuunnitelman toimeenpanoon. Lisäksi hän on vastuussa neuvoston rakennuksen kunnostamisen seurannasta ja huolehtii toimistotilojen jakamisesta pääsihteeristön eri yksiköiden kesken. Häntä koskevassa vuoden 2004 arviointikertomuksessa täsmennetään, että hän on pätevä hoitamaan hallintovirkamiehen tehtäviä, joita hän on lisäksi hoitanut jo useiden vuosien ajan talous- ja sosiaalikomiteassa väliaikaisena toimihenkilönä.

8 Wagner-Leclercq vastaa talousarviotietojen tietojenkäsittelystä ja suhteista ulkopuolisiin sidosryhmiin tietokannoissa sekä avustaa ulkoisiin toimiin liittyvistä talousarviokysymyksistä vastaavaa virkamiestä.

9 Neuvosto vahvisti 14.5.2007 päivätyssä henkilöstötiedotteessa nro 77/07 luettelon entisen ura-alueen C virkamiehistä, jotka ovat läpäisseet todistusmenettelyn ja siten siirtyneet hallintoavustajien tehtäväryhmään ilman urakehityksen rajoituksia.

10 Neuvosto ilmoitti 12.6.2007 päivätyllä henkilöstötiedotteella nro 97/07 (jäljempänä 12.6.2007 päivätty tiedote) virkamiehille neuvoa-antavien ylennyskomiteoiden käyttöön annetut tiedot sekä henkilöstösääntöjen 45 artiklan säännösten täytäntöön panemiseksi toteutetut toimenpiteet. Tiedotteen liitteessä 2 täsmennettiin kunkin palkkaluokan osalta mahdollisten ylennysten lukumäärä vuonna 2007, ja liitteeseen 3 sisältyi ylennyskelpoisten virkamiesten luettelo.

11 Neuvoa-antava komitea, joka käsitteli ylentämistä hallintoavustajien tehtäväryhmään ilman urakehityksen rajoituksia, esitti 13.7.2007 päivätyssä kertomuksessaan nimittävälle viranomaiselle vuoden 2007 ylennyskierroksen yhteydessä luettelon 22:sta palkkaluokkaan AST 7 ylennettävästä virkamiehestä. Luettelossa ei mainittu kantajien nimiä, mutta siihen sisältyi joukko sellaisten virkamiesten nimiä, jotka olivat läpäisseet todistusmenettelyn.

12 Nimittävä viranomainen päätti 16.7.2007 päivätyllä henkilöstötiedotteella nro 136/07 noudattaa neuvoa-antavan ylennyskomitean 13.7.2007 päivätyssä kertomuksessa antamaa lausuntoa ja ylentää ehdotetut 22 virkamiestä.

13 Van Neyghem ja Wagner-Leclercq tekivät 15.10.2007 erillisen valituksen palkkaluokkaan AST 7 ylennettyjen virkamiesten luettelosta.

14 Bouillez teki 16.10.2007 valituksen päätöksestä, jolla hänet jätettiin ylentämättä palkkaluokkaan AST 7, sekä päätöksistä, joilla tähän palkkaluokkaan ylennettiin todistusmenettelyn läpäisseet virkamiehet.

15 Neuvosto hylkäsi nämä valitukset 15.2.2008 tekemillään päätöksillä, jotka annettiin tiedoksi Bouillezille ja Wagner-Leclercqille 18.2.2008 sekä Van Neyghemille 20.2.2008 (jäljempänä valitusten hylkäämistä koskevat päätökset).

Asianosaisten vaatimukset ja oikeudenkäyntimenettely

16 Kantajat vaativat, että virkamiestuomioistuin

— kumoaa päätökset, joilla nimittävä viranomainen on jättänyt kantajat ylentämättä palkkaluokkaan AST 7 ylennyskierroksella 2007 (jäljempänä riidanalaiset päätökset)

— kumoaa ”tarvittavin osin” päätökset, joilla ylennettiin kyseisellä ylennyskierroksella tähän palkkaluokkaan virkamiehet, jotka ovat hoitaneet alemman vastuutason tehtäviä kuin kantajat ja joiden nimet olivat ylennettyjen virkamiesten luettelossa, joka on julkaistu 16.7.2007 henkilöstötiedotteessa nro 136/07 (jäljempänä todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätökset)

— velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

17 Neuvosto vaatii, että virkamiestuomioistuin

— hylkää kanteen

— määrää oikeudenkäyntikuluista lain mukaisesti.

18 Virkamiestuomioistuin ilmoitti 19.11.2008 päivätyllä kirjeellä neuvostolle, että asia siirretään virkamiestuomioistuimen työjärjestyksen 13 artiklan mukaisesti täysistunnon käsiteltäväksi. Lisäksi se korosti neuvostolle sitä, että kantajat eivät vaatineet ainoastaan riidanalaisten päätösten kumoamista vaan myös todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätösten kumoamista. Se kehotti siten neuvostoa täsmentämään, eikö – siinä tapauksessa, että jälkimmäiset päätökset kumottaisiin, ja olettaen, että neuvosto päättäisi myöntää kantajille takautuvasti ylennyksen – tällainen ylennys voisi toteutua vasta sen jälkeen, kun alkuperäiset ylennyspäätökset, jotka olisi riitautettu laissa kanteen nostamiselle säädetyssä määräajassa ja jotka olisivat olleet samalla tavoin lainvastaisia kuin ylentämättä jättämistä koskevat päätökset, olisi peruutettu. Virkamiestuomioistuin pyysi samassa kirjeessä lopuksi työjärjestyksen 111 artiklan 1 kohdan mukaisesti neuvostoa esittämään huomautuksensa siitä, että virkamiehille, joiden ylennyksen kantajat ovat riitauttaneet, varattaisiin tilaisuus tulla oikeudenkäyntiin väliintulijoiksi.

19 Virkamiestuomioistuin ilmoitti 19.11.2008 päivätyllä kirjeellä kantajille, että asia siirretään työjärjestyksen 13 artiklan mukaisesti täysistunnon käsiteltäväksi. Se huomautti lisäksi, että kantajat eivät vaatineet ainoastaan riidanalaisten päätösten kumoamista vaan myös todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätösten kumoamista ja että – jos jälkimmäinen vaatimus otettaisiin tutkittavaksi ja jos se menestyisi – siitä aiheutuisi vahinkoa asianomaisten virkamiesten oikeuksille.

Virkamiestuomioistuin ilmoitti myös aikovansa varata kyseisille virkamiehille tilaisuuden tulla väliintulijoiksi käsiteltävässä asiassa ja pyysi työjärjestyksen 111 artiklan 1 kohdan mukaisesti kantajia esittämään huomautuksensa kyseisestä prosessuaalisesta seikasta.

20 Kantajat ilmoittivat 24.11.2008 päivätyllä kirjeellä, etteivät he pitäneet tarpeellisena antaa todistusmenettelyn läpäisseille palkkaluokkaan AST 7 ylennetyille virkamiehille tilaisuutta tulla oikeudenkäyntiin väliintulijoiksi virkamiestuomioistuimen tarkoittamalla tavalla, ja korostivat viivästystä, jonka tällaisen tilaisuuden varaaminen aiheuttaisi asian arvioinnissa.

21 Neuvosto korosti 19.12.2008 päivätyssä kirjeessä luottavansa tässä kysymyksessä virkamiestuomioistuimen arviointiin, vaikka se katsoikin, ettei mahdollisuuden varaaminen ylennetyille virkamiehille väliintuloon ollut välttämätöntä. Se ilmoitti myös, että ”palkkaluokkaan AST 7 ylennettävien virkojen lukumäärä ylennyskierroksella 2007 oli – – vahvistettu tyhjentävästi”.

22 Yksikään asianosaisista ei ole kyseenalaistanut edellä mainituissa kirjeissä eikä myöhemminkään virkamiestuomioistuimen tulkintaa ylennyspäätösten kumoamisvaatimuksista, joiden katsottiin kohdistuvan ainoastaan todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätöksiin.

23 Virkamiestuomioistuin varasi 23.1.2009 päivätyillä kirjeillä työjärjestyksen 111 artiklan 1 kohdan mukaisesti 14:lle todistusmenettelyn läpäisseelle vuonna 2007 palkkaluokkaan AST 7 ylennetylle virkamiehelle, joiden ylennyspäätökset oli riitautettu, tilaisuuden tulla oikeudenkäyntiin väliintulijaksi.

24 Virkamiestuomioistuimen presidentti hyväksyi 3.4.2009 antamallaan määräyksellä Ninioun ja Postiglione Brancon (jäljempänä ensimmäiset väliintulijat) sekä De Jesus Cabritan ja Liegardin (jäljempänä toiset väliintulijat) asiassa väliintulijoiksi tukemaan vastaajan vaatimuksia.

25 Virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 11.5.2009 saapuneessa väliintulokirjelmässä ensimmäiset väliintulijat vaativat, että virkamiestuomioistuin

— hylkää kanteen

— päättää oikeudenkäyntikuluista lain mukaisesti.

26 Virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 21.5.2009 saapuneessa väliintulokirjelmässä toiset väliintulijat vaativat, että virkamiestuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut työjärjestyksen 89 artiklan mukaisesti.

27 Neuvosto ilmoitti 30.6.2009 päivätyllä kirjeellä virkamiestuomioistuimelle, ettei sillä ollut huomauttamista väliintulokirjelmistä.

28 Kantajat esittivät virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 3.7.2009 saapuneessa kirjelmässä huomautuksensa, jotka koskivat toisten väliintulijoiden väliintulokirjelmää. He esittivät samat vaatimukset kuin kannekirjelmässä ja vaativat lisäksi, että neuvosto velvoitetaan korvaamaan väliintulijoiden oikeudenkäyntikulut, tai toissijaisesti, että toiset väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

29 Kantajien virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 7.7.2009 toimittama kirjelmä koski ensimmäisten väliintulijoiden väliintulokirjelmää, ja siinä he esittivät samat vaatimukset kuin kannekirjelmässä ja vaativat lisäksi, että neuvosto velvoitetaan korvaamaan ensimmäisten väliintulijoiden oikeudenkäyntikulut, tai toissijaisesti, että ensimmäiset väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

30 Istuntopäivänä virkamiestuomioistuin, joka kokoontui täysistunnossa, koostui ainoastaan kuudesta tuomarista yhden jäsenensä estymisen vuoksi.

31 Yhtäältä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 17 artiklan ensimmäisen kohdan ja liitteessä I olevan 5 artiklan ensimmäisen kohdan sekä toisaalta virkamiestuomioistuimen työjärjestyksen 27 artiklan nojalla virkamiestuomioistuimen päätökset ovat päteviä vain, kun asian käsittelyyn osallistuu pariton määrä sen tuomareista, ja jos täysistunnossa on jonkun tuomarin poissaolon tai estymisen vuoksi parillinen määrä tuomareita, sen tuomarin, joka on arvojärjestyksessä viimeinen kyseisen työjärjestyksen 5 artiklan nojalla määräytyvän järjestyksen mukaan, on pidättäydyttävä osallistumasta asian ratkaisemiseen (ks. analogisesti asia T-26/90, Finsider v. komissio, tuomio 5.6.1992, Kok., s. II-1789, 38 kohta).

32 Edellä mainittujen määräysten mukaisesti tämän asian on ratkaissut viisi tuomaria, jotka ovat allekirjoittaneet sen.

Oikeudellinen arviointi

33 Kantajat esittävät neljä kanneperustetta kaikkien kumoamisvaatimustensa tueksi:

— ensimmäinen kanneperuste koskee perustelujen puutteellisuutta

— toinen kanneperuste koskee henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan rikkomista yhtäältä siltä osin kuin neuvosto on ottanut ansioiden vertailussa huomioon ainoastaan toissijaisesti ylennyskelpoisten ehdokkaiden hoitamien tehtävien tason vastuullisuuden, toisaalta siltä osin kuin neuvosto ei ole tarkastellut tiettyjä toissijaisia perusteita vertaillessaan ansioita

— kolmas kanneperuste koskee 2.12.2004 tehdyn päätöksen 7 artiklan 1 kohdan rikkomista

— neljäs kanneperuste koskee ilmeistä virhettä ylennyskelpoisten virkamiesten ansioiden arvioinnissa.

34 Virkamiestuomioistuin toteaa, että on syytä tarkastella erityisesti henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan rikkomista koskevaa kanneperustetta siltä osin kuin neuvosto on ottanut ansioiden vertailussa huomioon vain toissijaisesti ylennyskelpoisten ehdokkaiden hoitamien tehtävien tason vastuullisuuden.

Riidanalaisiin päätöksiin kohdistetut vaatimukset

Asianosaisten lausumat

35 Kantajat väittävät, että neuvosto on rikkonut henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan säännöksiä, kun se on ottanut ansioiden vertailussa huomioon ainoastaan toissijaisesti ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuuden.

36 Kantajien mukaan virkamiestuomioistuin on lisäksi korostanut asiassa F-104/05, Valero Jordana vastaan komissio, 31.1.2008 antamassaan tuomiossa (Kok. H., s. I-A-1-27 ja II-A-1-127, 74 ja 75 kohta), että tämä peruste, joka on lisätty 1.5.2004 voimaan tulleiden henkilöstösääntöjen 45 artiklan uuteen sanamuotoon, oli sitäkin tärkeämpi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen todettua henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan säännösten, sellaisina kuin niitä sovellettiin ennen kyseistä päivämäärää, voimassaolon aikana, ettei hoidettujen tehtävien tason vastuullisuus voinut olla ratkaiseva peruste ansioiden vertailussa.

37 Kantajien mukaan tämä säännös menettäisi täysin merkityksensä, jos neuvoston tulkinta henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan uudesta sanamuodosta hyväksyttäisiin. Itse asiassa tähän artiklaan sisältyvän ilmaisun ”soveltuvin osin” tarkoituksena on kantajien mukaan velvoittaa nimittävä viranomainen ottamaan huomioon sellaiset mahdolliset erityistilanteet, joissa virkamies hoitaa palkkaluokkaansa ylempiä tehtäviä.

38 Neuvosto korostaa, ettei hoidettujen tehtävien tason vastuullisuus ole henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan nojalla sellainen ratkaiseva osatekijä, joka on otettava huomioon virkamiesten ansioiden vertailussa. Se muistuttaa, että koska ylennyskelpoiset virkamiehet kuuluvat kaikki samaan tehtäväryhmään, heidän katsotaan hoitavan samanarvoisia tehtäviä. Tehtävien tason vastuullisuutta koskeva peruste voi neuvoston mukaan olla merkityksellinen toissijaisesti ainoastaan, jos virkamies hoitaa sellaista ura-alueensa tai virkaryhmänsä palkkaryhmään kuuluvaa virkaa, joka kuuluu ylempään palkkaryhmään kuin se, johon hänet on nimitetty. Nyt käsiteltävässä asiassa kantajien hoitamien tehtävien tason vastuullisuus ei kuitenkaan ole selvästi ylempi kuin todistusmenettelyn läpäisseiden ja ylennettyjen virkamiesten hoitamien tehtävien taso. Tämä peruste, joka neuvoston mukaan tulee kyseeseen vain toissijaisesti, ei siis olisi voinut muuttaa analyyttisten ja yleisluonteisten arviointien vertailuun perustuvaa lopputulosta.

39 Toiseksi neuvosto väittää, että unionin tuomioistuinten vakiintuneen oikeuskäytännön nojalla sen ei tarvitse ottaa huomioon toissijaisia perusteita, kuten ikää ja virkavuosia, koska se on arvioinut ylennettyjen virkamiesten ja toisaalta kantajien ansioiden poikkeavan toisistaan.

40 Väliintulijat toistavat kirjelmissään neuvoston puolustuksessaan esittämät väitteet.

41 Neuvosto täsmensi suullisessa käsittelyssä, miten henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohtaa olisi tulkittava. Hoidettujen tehtävien tason vastuullisuutta koskeva peruste – kuten virkamiesten arviointikertomuksiin ja kielitaitoon liittyvät perusteet – olisi otettava huomioon yhtenä ylennettäväksi esitettyjen virkamiesten ansioiden arviointiperusteista, ja sitä olisi siten tarkasteltava ensisijaisena perusteena ansioiden vertailussa, toisin kuin sellaisia iän ja virkavuosien kaltaisia toissijaisia perusteita, jotka tulevat kyseeseen ainoastaan toisessa vaiheessa, jos ylennyskelpoisten virkamiesten ansiot arvioidaan yhtä suuriksi.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

– Kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen

42 Van Neyghemin tapauksessa sekä hänen valituksestaan (29 kohta) että valituksen hylkäämistä koskevasta neuvoston päätöksestä (28 kohta) ilmenee, että kanneperuste, joka koskee henkilöstösääntöjen 45 artiklan rikkomista siltä osin kuin neuvoston väitetään ottaneen ansioiden vertailussa huomioon ainoastaan toissijaisesti ylennyskelpoisten ehdokkaiden hoitamien tehtävien tason vastuullisuuden, on esitetty nimenomaisesti jo oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn vaiheessa.

43 Kahden muun kantajan tapauksessa virkamiestuomioistuin on joutunut pohtimaan sen oikeuskäytännön pohjalta, jonka mukaan valituksia on tulkittava avoimuuden hengessä, voivatko nämä esittää edellisessä kohdassa mainitun kanneperusteen, kun otetaan huomioon heidän asiassa tekemiensä valitusten sanamuoto.

44 Bouillez on vedonnut valituksessaan nimenomaisesti henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan rikkomiseen (22 kohta) ja täsmentänyt (26 kohta), että ”nimittävällä viranomaisella oli velvollisuus tutkia kaikki olennaiset seikat, kun se vertaili ylennyskelpoisten ehdokkaiden ansioita henkilöstösääntöjen 45 artiklan mukaisesti”. Tällä valituksella, jota on tulkittava avoimuuden hengessä,

Bouillezin on katsottava pyrkineen kyseenalaistamaan sen, ettei neuvoston tekemässä ansioiden vertailussa ole otettu huomioon ylennyskelpoisten ehdokkaiden hoitamien tehtävien tason vastuullisuutta.

45 Wagner-Leclercq on puolestaan korostanut valituksessaan, joka on esitetty englanniksi, että hänen ylentämättä jättämistään koskevassa päätöksessä rikottiin henkilöstösääntöjen 45 artiklaa. Hän on täsmentänyt seuraavaa:

”Luulen, että virkojen kuvausten puuttumisen vuoksi kunkin ehdokkaan ansioiden vertailu, jossa otetaan huomioon virkamiehen hoitaman viran merkitys organisaatiokaaviossa sekä vastaavat tehtävät, ei ollut mahdollinen.”

46 Kantaja on näin esittämällään arvostelulla viitannut ainakin implisiittisesti perusteeseen, jonka mukaan nimittävä viranomainen ei ole ottanut huomioon ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuutta.

47 Edellä esitetystä seuraa, että kyseiset kolme kantajaa voivat esittää kanneperusteen, joka koskee henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan rikkomista siltä osin kuin neuvosto on ottanut ansioiden vertailussa huomioon ainoastaan toissijaisesti perusteen, joka koskee ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuutta. Virkamiestuomioistuin huomauttaa lisäksi, että neuvosto ei ole esittänyt tätä koskevaa oikeudenkäyntiväitettä kantajia vastaan.

– Kanneperusteen tutkiminen

48 Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan nojalla nimittävä viranomainen ottaa huomioon ansioita verratessaan erityisesti virkamiehistä tehdyt arvioinnit, heidän tehtäviensä hoitamisessa käyttämät muut kielet kuin ne, joiden perusteellinen taito on osoitettu, sekä soveltuvin osin ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuuden.

49 Virkamiestuomioistuin on todennut, että sellaisella alalla, jolla hallinnon harkintavalta on laaja, kyseisten perusteiden nimenomainen mainitseminen henkilöstösääntöjen 45 artiklassa osoittaa, että lainsäätäjä on pitänyt niiden huomioon ottamista erityisen tärkeänä (ks. asia F-97/05, Buendía Sierra v. komissio, tuomio 31.1.2008, Kok. H., s. I-A-1-15 ja II-A-1-49, 62 kohta). Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohtaan sisältyvä erityismaininta virkamiehen hoitamien tehtävien tason vastuullisuuden ottamisesta huomioon soveltuvin osin arvioitaessa ansioita ylennystä varten vaikuttaa sitäkin merkityksellisemmältä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen todettua asiassa T-131/00, Schochaert vastaan neuvosto, 12.7.2001 antamassaan tuomiossa (Kok. H., s. I-A-141 ja II-743, 43 kohta), että ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason ottaminen huomioon ratkaisevana perusteena oli 45 artiklan 1 kohdan säännösten vastaista, sellaisena kuin ne olivat voimassa ennen 1.5.2004.

50 Lisäksi virkamiestuomioistuin on todennut yhtäältä, että 1.5.2004 alkaen sovellettavat henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan säännökset ovat selvemmät ylennystä varten huomioon otettavien seikkojen osalta kuin saman artiklan säännökset sellaisina kuin ne olivat voimassa ennen kyseistä ajankohtaa, sillä niissä viitataan arviointikertomusten lisäksi virkamiesten käyttämiin muihin kieliin kuin niihin, joiden perusteellisen taidon asianomaiset virkamiehet ovat osoittaneet, sekä soveltuvin osin hoidettujen tehtävien tason vastuullisuuteen; toisaalta virkamiestuomioistuin on todennut, että nimittävä viranomainen vertailee vastedes ylennyskelpoisten virkamiesten ansioita lähtökohtaisesti näiden kolmen osatekijän perusteella, ja siten henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa säädetyllä ilmaisulla ”ansiot” on erilainen ja pääosin laajempi sisältö kuin samassa artiklassa, sellaisena kuin sitä sovellettiin ennen 1.5.2004, käytetyllä identtisellä ilmaisulla (ks. asia F-57/06, Hinderyckx v. neuvosto, tuomio 7.11.2007, Kok. H., s. I-A-1-329 ja II-A-1-1831, 45 kohta). Virkamiesten ansioiden arvioinnissa nimittävä viranomainen voi toissijaisesti siinä

tapauksessa, että ylennyskelpoisten virkamiesten ansiot ovat yhtä suuret henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti tarkoitettujen kolmen osatekijän perusteella, ottaa huomioon muita seikkoja, kuten ehdokkaiden iän ja heidän virkavuotensa palkkaluokassa tai palveluksessa (ks. em. asia Hinderyckx v. neuvosto, tuomion 46 kohta). Neuvosto on sitä paitsi suullisessa käsittelyssä puolustanut samaa tulkintaa ja täsmentänyt, että ylennysmenettelyihin sovellettavissa uusissa säännöissä, joita sen yksiköt parhaillaan laativat, korostetaan hoidettujen tehtävien tason vastuullisuutta koskevan perusteen asemaa ylennyskelpoisten ehdokkaiden ansioiden tarkastelussa.

51 Oikeuskäytännössä on katsottu myös, että silloin, kun hallinnolla on laaja harkintavalta, kuten nimittävällä viranomaisella ylennysasioissa, sillä on velvollisuus vertaillessaan ylennyskelpoisten ehdokkaiden ansioita henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan mukaisesti tarkastella huolellisesti ja puolueettomasti kaikkia merkityksellisiä osatekijöitä näiden ansioiden arvioimiseksi (ks. asia T-473/07 P, komissio v. Berrisford, tuomio 2.4.2009, 42 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia F-107/06, Berrisford v. komissio, Kok. H., s. I-B-1-17 ja II-B-1-85, 71 kohta).

52 Näin ollen henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan säännöksistä seuraa, että ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuus muodostaa yhden kolmesta merkityksellisestä osatekijästä, jotka hallinnon on otettava huomioon ylennyskelpoisten virkamiesten ansioiden vertailussa.

53 Kuuluminen samaan tehtäväryhmään ja samaan palkkaluokkaan edellyttää tosin samanarvoisten tehtävien hoitamista, kuten neuvosto perustellusti korostaa. Ilmaisun ”soveltuvin osin” käyttäminen henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa vahvistaa, että kun otetaan huomioon olettama samaan palkkaluokkaan kuuluvien virkamiesten tehtävien tason vastaavuudesta, suurimmassa osassa tapauksia hoidettujen tehtävien tason vastuullisuutta koskeva peruste ei muodosta osatekijää, jonka avulla ylennyskelpoisten ehdokkaiden ansiot voidaan erottaa toisistaan.

54 Olettama ei ole kuitenkaan ehdoton varsinkaan entisten ura-alueiden B ja C sulauduttua yhteen yhtenäiseksi hallintoavustajien tehtäväryhmäksi. Yhteensulautumisen automaattisena seurauksena niiden tehtävien, joita tehtäväryhmään AST kuuluva virkamies voi hoitaa, valikoima laajenee, mikä myös näkyy henkilöstösääntöjen liitteessä I olevaan A osaan lisätystä taulukosta. Samaan tehtäväryhmään kuuluvien virkamiesten hoitamien eri tehtävien välillä voi siis olla huomattavia eroja tehtävien tason vastuullisuuden osalta. Henkilöstösäännöissä ei myöskään vahvisteta hoidettujen tehtävien ja määrätyn palkkaluokan välistä vastaavuutta. Niissä päinvastoin sallitaan palkkaluokan ja tehtävän erottaminen toisistaan (ks. vastaavasti asia T-56/07 P, komissio v. Economidis, tuomio 8.7.2008, Kok. H., s. I-B-1-31 ja II-B-1-213, 58–60 kohta). Tämä palkkaluokan ja hoidettujen tehtävien tason riippumattomuus toisistaan vastaa lisäksi lainsäätäjän toivetta ja toimielinten päätöstä helpottaa henkilöstöhallintoaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on myös katsonut tulkitessaan henkilöstösääntöjen 45 artiklan säännöksiä, sellaisina kuin ne olivat voimassa ennen 1.5.2004, että tietyissä tilanteissa olettama samaan palkkaluokkaan kuuluvien virkamiesten tehtävien vastaavuudesta ei ollut perusteltu (em. asia Schochaert v. neuvosto, tuomion 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

55 Tällaisesta vastaavuutta koskevasta olettamasta ei siis voida päätellä, ettei hallinnolla olisi velvollisuutta tutkia hoidettujen tehtävien tasoa koskevaa perustetta tarkistamalla konkreettisesti, voiko se tuoda esiin asianomaisten virkamiesten ansioihin liittyviä eroja.

56 Näin ollen ilmaisua ”soveltuvin osin” ei voida tulkita siten, että se oikeuttaisi hallinnon lähtökohtaisesti sulkemaan pois hoidettujen tehtävien tason vastuullisuutta koskevan perusteen huomioon ottamisen ansioiden vertailussa. Päinvastoin on niin, että kun lainsäätäjä on nimenomaisesti maininnut kyseisen perusteen henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa, vaikka sitä ei sisältynyt samaan artiklaan sellaisena kuin se oli voimassa ennen 1.5.2004, lainsäätäjä on halunnut osoittaa, että ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuus on sellainen seikka, joka voi olla vertailussa

merkityksellinen. Ilmaisu ”soveltuvin osin” tarkoittaa ainoastaan sitä, että vaikka samaan palkkaluokkaan kuuluvien toimihenkilöiden katsotaan lähtökohtaisesti hoitavan tehtäviä, joihin liittyy samanlainen vastuu, ylennysmenettelyssä on otettava huomioon se, jos asia ei ole konkreettisesti näin.

57 Nyt käsiteltävässä asiassa tällaista vastaavuusolettamaa samaan palkkaluokkaan kuuluvien virkamiesten välillä ei sitä paitsi voitu missään tapauksessa katsoa olevan, eikä neuvosto siten saanut jättää tutkimatta ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuutta koskevan perusteen merkitystä. Bouillezin ja Van Neyghemin arviointikertomuksista nimittäin ilmeni, että heillä oli ominaisuuksia, joita vaaditaan hallintovirkamiehen tehtävien eli heidän tehtäväryhmäänsä ylempään tehtäväryhmään kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Oli siis mahdollista, että näiden kahden virkamiehen tehtävät olivat olleet tasoltaan korkeampia kuin samaan palkkaluokkaan kuuluvien muiden ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamat tehtävät.

58 Neuvosto on nyt käsiteltävässä asiassa lopulta suullisessa käsittelyssä myöntänyt, että ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuus on yksi kolmesta ”ensisijaisesta” perusteesta, jotka on otettava huomioon ansioiden vertailussa. Se on kuitenkin väittänyt, ettei sitä voida moittia henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan säännösten rikkomisesta vuoden 2007 ylennyskierroksella, koska se oli ottanut huomioon tämän seikan tehdessään ylennyspäätökset ja riidanalaiset päätökset.

59 Tästä on todettava, että ylennyspäätöksen ja ylentämättä jättämistä koskevan päätöksen perustelujen valvonnan tekee vaikeaksi se, että näitä kahta päätösten ryhmää ei tarvitse perustella (ks. asia T-6/96, Contargyris v. neuvosto, tuomio 29.5.1997, Kok. H., s. I-A-119 ja II-357, 147 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Ainoastaan päätös, joka koskee ylentämättä jätetyn ehdokkaan henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan nojalla tekemän valituksen hylkäämistä, on perusteltava, koska tällaisen päätöksen perustelujen oletetaan vastaavan valituksen kohteena olevan päätöksen perusteluja (ks. asia T-118/95, Anacoreta Correia v. komissio, tuomio 11.6.1996, Kok. H., s. I-A-283 ja II-835, 82 kohta).

60 Näin ollen on tarkasteltava useita asiaan liittyviä asiakirjoja sen ratkaisemiseksi, onko neuvosto todella – kuten se väittää – vertaillut ansioita henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdassa säädetyillä edellytyksillä ja ottanut erityisesti huomioon ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuuden. Tältä osin valitukseen annetulla vastauksella on erityinen merkitys.

61 Perustellakseen kantansa neuvosto vetoaa ensin 12.6.2007 päivättyyn tiedotteeseen. Siinä se on täsmentänyt erityisesti seuraavaa:

”Jokainen komitea laatii luettelot ylennyskelpoisista ehdokkaista, jotka ansioiden vertailun jälkeen ovat soveliaimpia hoitamaan vuonna 2007 avoinna olevia virkoja. Tässä vertailussa otetaan huomioon erityisesti virkamiehistä tehdyt arvioinnit sekä muut henkilöstösääntöjen 45 artiklassa esitetyt osatekijät.”

62 Saman 12.6.2007 päivätyn tiedotteen liitteessä 1 olevassa 3 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Tälle ylennyskierrokselle on tunnusomaista henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdan voimaantulo, jonka nojalla ennen palvelukseen ottamisen jälkeistä ensimmäistä ylennystä virkamiehiä vaaditaan osoittamaan kykynsä työskennellä kolmannella kielellä. Virkamiehiä, joita tämä toimenpide koskee ja jotka eivät ole osoittaneet kykyään työskennellä kolmannella kielellä, ei voida ylentää, vaikka he olisivat saavuttaneet vaadittavat virkavuodet 1.1.2007. – –”

63 Samassa 12.6.2007 päivätyssä tiedotteessa viitataan tosin ansioiden vertailun yhteydessä arviointikertomuksen lisäksi henkilöstösääntöjen 45 artiklassa mainittuihin ”muihin osatekijöihin”. Siinä ei kuitenkaan mainita nimenomaisesti ylennyskelpoisten virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuutta, vaikka tiedotteen liitteessä 1 viitataan nimenomaisesti perusteeseen, joka koskee muiden kuin niiden kielten käyttöä, joiden perusteellisen taidon virkamiehet ovat osoittaneet. Näissä

olosuhteissa 12.6.2007 päivätyn tiedotteen avulla ei ole mahdollista yksinään osoittaa, että neuvosto olisi ottanut ansioiden vertailussa huomioon hoidettujen tehtävien tason vastuullisuuden, kun otetaan huomioon tiedotteen yleinen ja epätarkka sanamuoto.

64 Toiseksi neuvosto nojautuu neuvoa-antavan ylennyskomitean kertomukseen sen tueksi, että se on vertaillut ylennyskelpoisten virkamiesten ansioita henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan mukaisesti. On kuitenkin huomattava, ettei kertomuksessa täsmennetä nimenomaisesti niitä osatekijöitä, jotka kyseinen komitea on ottanut huomioon laatiessaan ehdotuksiaan. Kertomuksesta ilmenee, että neuvoa-antavalla komitealla oli käytettävissään ehdokkaiden arviointikertomukset ja luettelo virkamiehistä, jotka olivat osoittaneet kykynsä työskennellä kolmannella kielellä. Sitä vastoin minkään neuvoa-antavan komitean kertomukseen sisältyvän seikan perusteella ei ole mahdollista näyttää selvästi toteen, että sillä oli käytettävissään ylennyskelpoisten eri virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuutta koskevat asiaan kuuluvat ja käyttökelpoiset tiedot. Tässä yhteydessä on merkityksellistä, että ilmaisua ”hoidettujen tehtävien tason vastuullisuus” ei esiinny kyseisessä kertomuksessa. Siksi neuvoa-antavan komitean kertomuksen perusteella ei voida myöskään näyttää toteen, että neuvosto olisi ottanut huomioon hoidettujen tehtävien tason vastuullisuuden tehdessään riidanalaiset päätökset.

65 Kolmanneksi ja edellä mainitut epävarmuustekijät huomioon ottaen näyttää siltä, että kantajien valitusten hylkäyspäätösten perustelut muodostavat erityisen tärkeän osatekijän, jonka avulla virkamiestuomioistuimen on mahdollista arvioida kyseessä olevan kanneperusteen perusteltavuutta.

66 Tässä kohdin Bouillezin ja Wagner-Leclercqin valitusten hylkäämispäätökset eivät ole kovinkaan valaisevia, koska niissä ei anneta minkäänlaisia tietoja siitä menetelmästä, jota neuvosto on tosiasiallisesti noudattanut vertaillakseen virkamiesten ansioita.

67 Sitä vastoin Van Neyghemin valituksen hylkäämispäätöksestä ilmenee, että nimittävä viranomainen nojautuu ylennyskelpoisten virkamiesten ansioita vertaillessaan asianomaisten arviointikertomuksiin ottamatta huomioon näiden hoitamien tehtävien tason vastuullisuutta.

68 Nimittävä viranomainen korostaa aluksi virkkeen kohtaa ”ottaa erityisesti huomioon virkamiehistä tehdyt arvioinnit”, kun se mainitsee kyseisessä päätöksessä henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan. Seuraavaksi se ilmoittaa, että kaikilla todistusmenettelyn läpäisseillä ylennetyillä virkamiehillä oli paremmat arviointikertomukset kuin valittajalla. Lopuksi se toteaa, ja ennen kaikkea hallinto korostaa, päätöksessä, että virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuutta koskeva peruste oli otettava huomioon ainoastaan ”ansioiden ollessa yhtä suuret” ”ylennyskelpoisten virkamiesten erottamiseksi toisistaan”.

69 Nimittävä viranomainen ilmoitti valittajalle näitä ilmaisuja käyttäen, että hoidettujen tehtävien tason vastuullisuutta koskevaa perustetta ei ollut otettu huomioon, koska käsiteltävässä asiassa hänen ansionsa ja ylennettyjen virkamiesten ansiot eivät arviointikertomusten perusteella olleet yhtä suuret. Nimittävän viranomaisen päätöksessä käyttämistä erittäin yleisistä ilmaisuista voidaan kuitenkin päätellä (koska ne paljastavat, ettei hallinto ollut tehnyt erityisesti valittajan tilanteeseen soveltuvaa ratkaisua vaan se oli soveltanut hänen tapaukseensa henkilöstösääntöjen 45 artiklan säännöksistä muutoin tekemäänsä tulkintaa), että arvioidessaan, olivatko palkkaluokkaan AST 7 ylennyskelpoisten virkamiesten ansiot samat, se ei ottanut huomioon heidän hoitamiensa vastuullisten tehtävien tasoa. Kuten edellä on todettu, tehtävien tason vastuullisuus muodostaa kuitenkin yhden kolmesta osatekijästä, joiden avulla ylennyskelpoisen ehdokkaan ansioita voidaan arvioida.

70 Neljänneksi neuvosto on toimittanut vastinekirjelmänsä liitteenä (B 9) taulukon, josta näkyvät asianomaisten virkamiesten tehtävät ja vastuutasot. Asiakirjoista ei kuitenkaan käy ilmi, oliko taulukko olemassa riidanalaisia päätöksiä tehtäessä, eikä ole väitettykään, että se olisi muodostanut tarkastelun pohjan neuvoa-antavalle ylennyskomitealle, jonka ehdotukset neuvosto on ottanut huomioon.

71 Näin ollen edellä esitetystä seuraa, että on oikeudellisesti riittävällä tavalla osoitettu, ettei neuvosto ole ottanut ansioiden vertailussa huomioon – toisin kuin se väittää – virkamiesten hoitamien tehtävien tason vastuullisuutta. Neuvosto on siis tehnyt oikeudellisen virheen. Siksi riidanalaiset päätökset on kumottava tällä perusteella ilman, että muita kanneperusteita on tarpeen tutkia.

Todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätöksiin kohdistetut vaatimukset

Tutkittavaksi ottaminen

– Asianosaisten lausumat

72 Toiset väliintulijat väittävät, että todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätöksiin kohdistuvia vaatimuksia ei voida ottaa tutkittaviksi. Heidän mielestään nämä päätökset ovat näet ainoastaan seurausta todistusmenettelyä koskevista päätöksistä, joita kantajat eivät ole riitauttaneet.

73 Kantajat korostavat, että näin esitetty oikeudenkäyntiväite ei voi menestyä. Heidän kanteensa tarkoituksena ei nimittäin ole riitauttaa aikaisemmin entiseen ura-alueeseen C kuuluneiden ylennettyjen virkamiesten todistusmenettelyä koskevia päätöksiä vaan saada kumotuksi näiden virkamiesten ylennyspäätökset siltä osin kuin nämä eivät ole hoitaneet tehtäviä, jotka kuuluivat etenemiseen hallintoavustajien uralla ilman urakehityksen rajoituksia.

74 Asiakysymyksen osalta asianosaiset toistavat samat perustelut, jotka on esitetty edellä tuomion siinä osassa, joka koskee vaatimuksia riidanalaisten päätösten kumoamiseksi.

75 Lisäksi toiset väliintulijat korostavat, että todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätösten kumoaminen olisi ilmeisen kohtuutonta, kun otetaan huomioon asianomaisten virkamiesten lukumäärä ja siitä mahdollisesti aiheutuva vahinko. Sitä paitsi kyseisten päätösten kumoaminen loukkaisi perustellun luottamuksen ja saavutettujen oikeuksien suojaamisen periaatetta.

– Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

76 Työjärjestyksen 110 artiklan mukaan väliintulokirjelmän vaatimukset voidaan ottaa tutkittaviksi vain, jos niillä tuetaan osaksi tai kokonaan jonkin asianosaisen vaatimuksia. Väliintulija ei voi näin ollen esittää oikeudenkäyntiväitettä, jota ei ole esitetty kirjallisessa menettelyssä, eikä virkamiestuomioistuin siis ole toimivaltainen tutkimaan perusteita, jotka väliintulija on tässä yhteydessä esittänyt.

77 Virkamiestuomioistuin voi kuitenkin työjärjestyksensä 77 artiklan nojalla milloin tahansa omasta aloitteestaan ratkaista, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi, myös silloin, kun väliintulija on esittänyt tätä koskevan väitteen (ks. analogisesti asia T-88/01, Sniace v. komissio, tuomio 14.4.2005, Kok., s. II-1165, 49, 52 ja 53 kohta).

78 Nyt käsiteltävässä asiassa todistusmenettelyä koskevat päätökset ja ylennyspäätökset ovat – toisin kuin toiset väliintulijat väittävät – toisistaan erillisiä. Siksi se, etteivät kantajat ole riitauttaneet todistusmenettelyä koskevia päätöksiä, ei aiheuta ylennyspäätöksiin kohdistuvien vaatimusten tutkimatta jättämistä.

79 Toisten väliintulijoiden esittämää oikeudenkäyntiväitettä ei voida näin ollen hyväksyä.

80 Lisäksi virkamiestuomioistuin katsoo tarpeelliseksi muistuttaa, että virkamiehillä, jotka voidaan ylentää määrättyyn palkkaluokkaan, on lähtökohtaisesti henkilökohtainen intressi riitauttaa muiden virkamiesten ylentämistä kyseiseen palkkaluokkaan koskevat päätökset. Yhteisöjen tuomioistuin on implisiittisesti useaan otteeseen hyväksynyt, että tällainen kanne voidaan ottaa tutkittavaksi, ja se on

jopa kumonnut ylennys- tai nimityspäätöksiä ansioiden vertailussa tapahtuneen virheen tai vertailun tekemättä jättämisen vuoksi (ks. asia 29/74, de Dapper v. parlamentti, tuomio 23.1.1975, Kok., s. 35 ja asia 293/87, Vainker v. parlamentti, tuomio 17.1.1989, Kok., s. 23). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on puolestaan nimenomaisesti todennut, että vaikka toimihenkilöllä ei ole oikeutta vaatia ylennystä, hänellä on kuitenkin intressi riitauttaa päätös, jolla toinen toimihenkilö on ylennetty palkkaluokkaan, jota hän on kelpoinen tavoittelemaan, ja josta hän on tehnyt hylätyksi tulleen valituksen (ks. asia T-328/01, Robinson v. parlamentti, tuomio 21.1.2004, Kok. H., s. I-A-5 ja II-23, 32 ja 33 kohta).

Oikeudellinen arviointi

81 Kantajat ovat esittäneet todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätöksiin kohdistuvan kanneperusteen, joka koskee henkilöstösääntöjen 45 artiklan 1 kohdan rikkomista siltä osin kuin neuvosto on ansioiden vertailussa ottanut huomioon ainoastaan toissijaisesti ylennyskelpoisten ehdokkaiden hoitamien tehtävien tason vastuullisuuden. Koska tällä kanneperusteella tuetaan tehokkaasti kyseisiin päätöksiin kohdistettuja vaatimuksia ja koska virkamiestuomioistuin on todennut sen perustelluksi, seurauksena kyseiset päätökset olisi yleensä kumottava ilman, että olisi tarpeen tutkia muita kanneperusteita, joilla tuetaan näitä vaatimuksia.

82 Unionin tuomioistuimet ovat kuitenkin myöntäneet, että silloin, kun kumottava toimi hyödyttää kolmatta osapuolta – kuten varallaololuetteloon merkitsemisen, ylennyspäätöksen tai avoimeen virkaan nimittämistä koskevan päätöksen tapauksessa – tuomioistuimen tehtävänä on varmistaa etukäteen, ettei kumoaminen aiheuta suhteetonta seurausta lainvastaisesta toimenpiteestä (ks. asia 24/79, Oberthür v. komissio, tuomio 5.6.1980, Kok., s. 1743, 11 ja 13 kohta; asia T-68/91, Barbi v. komissio, tuomio 10.7.1992, Kok., s. II-2127, 36 kohta).

83 Tässä yhteydessä on huomattava, että unionin tuomioistuinten lainvastaisuudesta tekemät päätelmät eivät ole samat kilpailuja ja ylennyksiä koskevissa asioissa. Kilpailun tulosten kumoaminen kokonaisuudessaan aiheuttaa näet lähtökohtaisesti suhteettoman seurauksen lainvastaisesta toimenpiteestä riippumatta lainvastaisuuden luonteesta ja sen seurausten laajuudesta kilpailun tuloksiin nähden (ks. erityisesti valintalautakunnan lainvastaisesta kokoonpanosta yhdistetyt asiat T-32/89 ja T-39/89, Marcopoulos v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 22.6.1990, Kok., s. II-281 sekä yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamisesta asia T-44/91, Smets v. komissio, tuomio 17.3.1994, Kok. H., s. I-A-97 ja II-319).

84 Sitä vastoin ylennysasioissa unionin tuomioistuimet tekevät tapauskohtaisen tarkastelun.

85 Ensiksi ne ottavat huomioon lainvastaisen toimenpiteen luonteen. Jos todettu lainvastaisuus on ainoastaan menettelyvirhe, joka vaikuttaa vain tietyn virkamiehen tilanteeseen (ks. erityisesti arviointikertomuksen puuttumisesta em. asia Barbi v. komissio; asia T-144/95, Michaël v. komissio, tuomio 21.11.1996, Kok. H., s. I-A-529 ja II-1429 sekä asia T-202/99, Rappe v. komissio, tuomio 5.10.2000, Kok. H., s. I-A-201 ja II-911; ks. puutteellisista perusteluista asia T-281/01, Huygens v. komissio, tuomio 6.7.2004, Kok. H., s. I-A-203 ja II-903), unionin tuomioistuimet katsovat ensi arviolta, ettei tällaisella lainvastaisuudella voida perustella ylennyspäätösten kumoamista, koska tällainen kumoaminen on suhteeton seuraus lainvastaisesta toimenpiteestä. Sitä vastoin silloin, kun kyseessä on olennainen virhe, kuten oikeudellinen virhe, joka tekee ansioiden vertailun kokonaisuudessaan virheelliseksi, tuomioistuimet lähtökohtaisesti kumoavat ylennyspäätökset (ks. em. asia Vainker v. parlamentti ja em. asia Robinson v. parlamentti).

86 Toiseksi unionin tuomioistuimet tekevät intressien vertailun.

87 Siinä ne ottavat ensin huomioon asianomaisten virkamiesten intressin sen suhteen, että heidän oikeutensa todelliseen ansioiden uudelleenvertailuun, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon lain mukaan sovellettavat perusteet, palautetaan lainmukaisesti ja täydellisesti, että heitä ei tulevaisuudessa saateta kilpailutilanteeseen laittomasti ylennettyjen virkamiesten kanssa ja että tuomioistuimen toteamaa lainvastaisuutta ei toisteta.

88 Tämän jälkeen unionin tuomioistuimet ottavat huomioon lainvastaisesti ylennettyjen virkamiesten intressit. Heillä ei tosin ole minkäänlaista saavutettua oikeutta ylennykseensä silloin, kun ylennyspäätökset ovat lainvastaisia ja ne on riitautettu kanteen nostamiselle asetetun määräajan kuluessa (ks. kumoamista koskevista esimerkeistä em. asia Vainker v. parlamentti ja em. asia Robinson v. parlamentti). Tuomioistuimet ottavat kuitenkin huomioon sen, että nämä virkamiehet ovat saattaneet luottaa vilpittömässä mielessä niiden päätösten laillisuuteen, joilla heidät on ylennetty, erityisesti siinä tapauksessa, jos he olivat saaneet esimiehiltään suotuisat arvioinnit, joilla voidaan objektiivisesti perustella ylennystä. Unionin tuomioistuimet ovat vieläkin herkempiä näiden virkamiesten intresseille silloin, kun heitä on huomattavan paljon (ks. ratkaisu, jossa hylättiin useita virkamiehiä sisältäneeseen ylennettyjen luetteloon kokonaisuudessaan kohdistuneet kumoamisvaatimukset, asia T-311/04, Buendía Sierra v. komissio, tuomio 19.10.2006, Kok., s. II-4137, 349 kohta).

89 Lopuksi unionin tuomioistuimet tarkastelevat yksikön intressiä, toisin sanoen erityisesti laillisuuden noudattamista, lainvastaisten päätösten kumoamatta jättämisen vaikutuksia talousarvioon (ks. 90 kohta jäljempänä), lainvoimaisen tuomion mahdollisia täytäntöönpanovaikeuksia, yksikön jatkuvuuden mahdollista vaarantumista ja henkisen ilmapiirin mahdollista heikentymistä toimielimessä.

90 Otettuaan huomioon edellä kuvaillut erilaiset intressit tuomioistuin päättää tapauskohtaisesti, kumoaako se ylennyspäätökset vai ei. Siinä tilanteessa, että se toteaa lopuksi ylennyspäätösten kumoamisen olevan suhteeton seuraus todetusta lainvastaisuudesta, se voi tarvittaessa varmistaakseen – kantajan intressien mukaisesti – ylentämättä jättämistä koskevan päätöksen kumoamista koskevan tuomion tehokkaan vaikutuksen käyttää sillä taloudellisluonteisissa riidoissa olevaa täyttä harkintavaltaa ja määrätä jopa omasta aloitteestaan vahingonkorvauksen maksamisesta (em. asia Oberthür v. komissio, tuomion 14 kohta).

91 Nyt käsiteltävässä asiassa eri arviointiperusteita tarkastellaan erityisessä asiayhteydessä. On nimittäin korostettava, että kantajat ovat esittäneet virkamiestuomioistuimelle todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätöksiin kohdistuvia kumoamisvaatimuksia ainoastaan ”tarvittavin osin”(ei ylentämättä jättämistä koskevien päätösten kumoamisen ”seurauksena”).

92 Näin ollen on niin, että kun otetaan huomioon näiden vaatimusten muotoilu, virkamiestuomioistuimen on jopa ennen sen tutkimista, onko ylennyspäätösten kumoaminen suhteeton seuraus todetusta lainvastaisuudesta edellä kuvatuissa olosuhteissa, arvioitava, onko kumoaminen tarpeen kantajien ylennysmahdollisuuksien palauttamiseksi, koska laillisen oikeustilan palauttaminen merkitsee uutta ansioiden vertailua lainmukaisesti sovellettavien perusteiden pohjalta ja tarvittaessa kantajien ylentämistä taannehtivin vaikutuksin.

93 Keskeistä on siis ratkaista se, estäisikö todistusmenettelyn läpäisseiden 14 virkamiehen ylennyspäätösten pitäminen voimassa kantajien ylentämisen, jos lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanon yhteydessä tehdyn uuden vertailun jälkeen todettaisiin, että kantajien ansiot ovat lainvastaisesti ylennettyjen virkamiesten ansioita suuremmat ja että he voivat saada ylennyksen niiden perusteella.

94 Kirjallisen menettelyn päättymiseen saakka – kun otetaan huomioon erityisesti 12.6.2007 päivätyn tiedotteen liite 2, jossa vahvistetaan tyhjentävästi vuonna 2007 mahdollisten ylennysten lukumääräksi 22 palkkaluokassa AST 7, sekä neuvoston 19.12.2008 päivätty kirje, jossa vahvistetaan nämä tiedot – todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätösten kumoaminen näytti ensi arviolta

välttämättömältä, koska kantajien mahdollinen ylentäminen palkkaluokkaan AST 7 näytti voivan toteutua ainoastaan, jos todistusmenettelyn läpäisseet kyseiseen palkkaluokkaan ylennetyt virkamiehet menettäisivät ylennyksensä.

95 Suullisessa käsittelyssä neuvoston asiamies korosti suullisen lausumansa aluksi, että todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätösten kumoaminen ei olisi enää tarpeen tuomion julistamisesta lukien. Hän nimittäin ilmoitti, että jos riidanalaiset päätökset kumottaisiin, neuvosto palauttaisi kantajille näiden oikeudet tuomion täytäntöönpanotoimien yhteydessä tekemällä tarvittavin osin vuoden 2009 ylennyspäätökset ja myöntämällä kantajille korvauksen, joka kattaisi ylennyksen viivästymisestä vuosina 2007–2009 urakehitykselle aiheutuneen vahingon.

96 Asianosaisten ja väliintulijoiden suullisten lausumien jälkeen vastauksena virkamiestuomioistuimen esittämään kysymykseen, jolla pyrittiin ratkaisemaan, eivätkö kantajat – kun otetaan huomioon neuvoston edellä esitetyt huomautukset – halunneet luopua vaatimuksista, joilla pyrittiin todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätösten kumoamiseen, kantajien asianajaja ilmoitti olevansa valmis harkitsemaan tällaista luopumista, jos neuvosto vahvistaisi kirjallisesti asiamiehensä mainitsemat sitoumukset.

97 Neuvosto ilmoitti suullisen käsittelyn jälkeen sitoumuksensa sisällön 17.12.2009 päivätyllä kirjeellä. Se vahvisti, että se toteuttaisi seuraavat täytäntöönpanotoimet, jos virkamiestuomioistuin kumoaisi riidanalaiset päätökset sillä perusteella, että ansioiden vertailu vuoden 2007 ylennyskierroksella palkkaluokan AST 7 osalta oli lainvastainen:

”– – nimittävä viranomainen kutsuu uudelleen koolle neuvoa-antavan ylennyskomitean tekemään uuden ansioiden vertailun palkkaluokkaan AST 7 vuonna 2007 ylennyskelpoisten virkamiesten osalta tuomion toteamusten mukaisesti. Tämä uusi ansioiden vertailu ei voi rajoittua pelkästään kantajiin ja ylennettyihin virkamiehiin, vaan sen tulisi koskea kaikkien sellaisten virkamiesten ansioita, jotka ovat ylennyskelpoisia palkkaluokkaan AST 7 vuoden 2007 ylennyskierroksella.

Kantajat voidaan ylentää ainoastaan, jos he ovat vertailun päätteeksi ja kaikkien ensi- ja toissijaisten perusteiden soveltamisen jälkeen edullisessa asemassa verrattuna muihin ylennyskelpoisiin virkamiehiin. Jos asia todellakin olisi näin, vuoden 2007 ylennyskierroksella ylennettyjen virkamiesten – joiden ylennyspäätöksiä ei kyseenalaistettaisi – lisäksi asianomaiset kantajat ylennettäisiin taannehtivasti palkkaluokkaan AST 7 1.1.2007 alkavin vaikutuksin.”

98 Kantajat ilmoittivat virkamiestuomioistuimelle 7.1.2010 päivätyllä kirjeellä, etteivät he, neuvoston 19.12.2009 päivätyssä kirjeessä antamat täsmennykset huomioon ottaen, luovu ylennyspäätösten kumoamista koskevista vaatimuksistaan.

99 Asianosaisten välisestä kirjeenvaihdosta ilmenee, että neuvosto on tehnyt lopullisen sitoumuksen uudesta ansioiden vertailusta tällä tuomiolla annettavan lainvoimaisen ratkaisun täytäntöönpanon yhteydessä, ja tarvittaessa lisäksi kantajien ylentämisestä taannehtivasti.

100 Näin ollen on niin, että kun otetaan huomioon tämä neuvoston antama SEUT 266 artiklan mukainen ehdoton sitoumus, ylennyspäätösten kumoaminen ei vaikuta ehdottoman välttämättömältä kantajien oikeuksien palauttamiseksi täydellisesti, koska heidän mahdollinen ylentäminensä voi toteutua todistusmenettelyn läpäisseiden ylennettyjen virkamiesten ylentämisen lisäksi, jolloin tällaisella ylimääräisellä ylennyksellä on väistämättä – jos se toteutuu – sama vaikutus kuin alkuperäisillä ylennyspäätöksillä ilman, että asiaan liittyy minkäänlaista kielteistä mielikuvaa.

101 Vaikka onkin totta, että kantajat kyseenalaistivat 7.1.2010 päivätyssä kirjeessään tämän tuomion täytäntöönpanotavat, joita neuvosto suunnitteli 17.12.2009 päivätyssä kirjeessään, ja korostivat, että heidän ansioitaan oli verrattava ainoastaan jo ylennettyjen virkamiesten ansioihin eikä kaikkien ylennyskelpoisten virkamiesten ansioihin, tällä arvostelulla ei ole vaikutusta sen arvioimiseen, onko

ylennyspäätösten kumoaminen tarpeellista vai ei. Uudesta ansioiden vertailusta lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanon yhteydessä mahdollisesti hyötyvien virkamiesten tarkka määrittäminen ei nimittäin riipu todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätösten kumoamista koskevasta kysymyksestä.

102 Näin ollen käsiteltävän asian olosuhteissa ei ole tarpeen kumota todistusmenettelyn läpäisseiden virkamiesten ylennyspäätöksiä. Tästä seuraa, että näihin päätöksiin kohdistetut vaatimukset on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

103 Virkamiestuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut, jollei saman artiklan muissa kohdissa toisin määrätä. Saman artiklan 2 kohdan nojalla tuomioistuin voi päättää kohtuuden niin vaatiessa, että asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut vain osittain tai että tätä ei lainkaan velvoiteta korvaamaan oikeudenkäyntikuluja.

104 Tämän tuomion perusteluista seuraa, että neuvosto on asianosainen, joka pääosin häviää asian. Lisäksi kantajat ovat nimenomaisesti vaatineet, että neuvosto velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska käsiteltävän asian olosuhteet eivät oikeuta soveltamaan työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan määräyksiä, neuvosto on näin ollen velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

105 Väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan työjärjestyksen 89 artiklan 4 kohdan määräysten mukaisesti, tämän kuitenkaan rajoittamatta sitä, että neuvosto ottaa tarvittaessa vastatakseen näistä oikeudenkäyntikuluista kokonaan tai osittain henkilöstösääntöjen 24 artiklan säännösten perusteella.

Näillä perusteilla

EUROOPAN UNIONIN VIRKAMIESTUOMIOISTUIN (täysistunto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Päätökset, joilla Euroopan unionin neuvosto jätti ylentämättä Bouillezin, Van Neyghemin ja Wagner-Leclercqin palkkaluokkaan AST 7 vuoden 2007 ylennyskierroksella, kumotaan.

2) Bouillezin, Van Neyghemin ja Wagner-Leclercqin kanne hylätään muilta osin.

3) Euroopan unionin neuvosto velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

4) Väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Mahoney Tagaras

Gervasoni Kreppel Van Raepenbusch

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä toukokuuta 2010.

W. Hakenberg
kirjaaja

P. Mahoney
presidentti